

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Furor indomitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Οὐ χεῖρ λέοντος ἀνύμων ἐν πόλει τρέφειν,
Μάστιγαι μὲν λέοντα μὴν πόλιν τρέφειν,
Ἦν δ' ἄνθρωποι πῆρ, τοῖς τρέφουσιν ὑπηρετεῖν.

Catulum Leonis alere in urbe non juvat,
Magis cavendum ne Leonem nutrias,
Quem qui educavit, ejus & mores ferat.

Euripides vero nullo eos pacto censet admittendos, Pythagoræ præceptum secutus, in quo sapienter quidem Æschylus hæc super Alcibiade, impotentiores id genus homines non accipiendos: cæterum si accepti fuerint, æquo animo ferendos. At Euripides, ut Aristophanicus clamat Dionysius, Ranis, ingenue magis locutus, siquidem ut apud Homerum habetur:

Οὐκ ἔστι λέων καὶ ἀνθρώπων ὄρνια πῆρ.

a Nullam firmum factus cum hominibus & leonibus.

FUROR INDOMITUS. CAP. IX.

Immensum itaque furorem, quo quis impotentius exardescat, significare si collibuisse, Leonem effingebant catulos suos discerpentem, imo exoffantem, ut Græcum vocabulum ἐξοσίζοντα interpretemur, non autem ἐκασίζοντα, cauda flagellantem (ut in vulgatis Hori exemplaribus lib. 2. cap. 38. bis positum existat, quo quidem furore b correptum olim Herculem authores tradunt, eoque insanix provecum, ut non hospitis tantum filios enecarit, verum & in suos ipsius filios usque adeo saevire solitum, ut eos interfecerit: quod non absimile est à pictura Leonis proprios catulos discerpentis. Sane Theocritus in Megara Herculis femina, de furore, quem is in liberos exercuerit hæc dicit:

Σχέτλιος, ὅς ποσειδωνοῦ δότιδων
Ἡέτιν κηρῶν, ἢ ἐρινύων αἶνα βέλεμενα
Παῖδάς ἐδὸς κατέπεφνε, καὶ ἐμφίλον εἰλέθη θυμόν,
Μαινόμενος κατ' οἶκον, ὃ δ' ἐμπλεῖσθε ἔσκεφόνοιο.
Τὲς μὲν ἐγὼ δόσω ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσι
Βαλλομένους ὑπὸ πατρὶ.

Infelix, qui missilibus de munere Phæbi,
Sive ea Parcarum, vel Erynnyos impia tela,
Gnatis ipse suis fariis agitatus ademit
Charam animam, ut domus ipsa cruore aspersa nataret.
Hos ego confossos manibus cecidisse paternis
Jussa oculis spectare meis, misembile visu.

c Ovid. Met. lib. 4. Armenia Tigres, iracundique Leonis, d' florat. 1. Catm.

quoque nostri Leonem iracundum notant, unde illud apud Horatium: Promethea insani Leonis vim stomacho apposuisse nostro, cum de excandescencia loqueretur. Elegantissime quoque, neque non eruditissime Lucretius causam furoris istius perquirat, cujus carmina non injucunda quæ repetantur, ponere non piget:

Sed calidi plus est illis, quibus æcria corda
Incundag, mens facile effervesceat in ira,
Quo genere in primis vis est violenta Leonum,

Pectora qui fremitu rumpant plerumq; gementes,
Nec capere inrum fluctus in pectore possunt.

Superius vero dixerat, cum de varietate animi loqueretur:

Est etiam calor ille animo, quem sumit in ira,

Cum fervescit, & ex oculis micat æcrius ardor.

Ejus vero indicium excandescentiæ est, cum caudæ verberibus sese excitare visus fuerit, quod ita Hesiodus tangit in Herculis scuto:

Πλευράν τε καὶ ὤμους
Οὐδ' ἢ μαστιγῶν ποσὶ γράφει, ἃ δὲ τις αὐτὸν
ἔτλησεν ἄνθρωπον ὀρθὸν ἐλθεῖν, ἃ δὲ μάχεσθαι.

Quem

A Quem Catullus secutus Galliambico super Atti dixit

Age cede terga cauda, tua verbera pateant,
Face cuncta mugienti fremitu loca retonent.

Et quæ ad furoris incitamentum & indicium sequuntur: nam & corrugare frontem pugnaturus cer-
nitur, quod *αὐτολεω* Græci dixerunt: & superciliorum contractionem *ἄνωλυσιν* vocant. Index autem
præcipuus est Leonini animi cauda, perinde ac Equorum aures, eaque proprie in Leone dicitur Al-
cea, quod præcipuum in ea robur constet, vel quod incitamentum quoddam ad assumendas vires
animumque commovendum: initio irarum terram flagellant, in crescente vero excandescencia terga
etiam sua verberant, id ea de causa fieri putat Alexander Aphrodiseus, quod eorum anima vehe-
mentius moveatur, sitque ultionis admodum appetens, cauda vero utatur veluti homines manu, qua
illi se plerumque inexcandescencia complodere solent: ita animalia hæc ira commota, cum id quod
sefe lædit ulcisci nequeunt, eo sibi modo solatium solent excogitare. Est itaque furor Leonis familiaris,
unde apud Maronem, *Iræque Leonum*, legitur, & Ovidius: *Iræm vultus habet*, de eisdem ait: quare

B Poetæ Leonem peculiariter feram dicunt, ita Callimachus:

ὄνησ ἀσπιδίων ὄρημα κατὰ μῦθον.

Quod vero catulos ab eo exorsari pingerent, causa est, quod medulla Leoni vel nulla, vel perexigua
est, ut omnium animalium solidis omnino ossibus constare videantur, quasi inde accrescat furor:
quod labor his confringendis sit mercede major, cum minimum id sit, quod sufficere possit in servire.
Sunt præterea ossa illi dura adeo, ut ex eis collisis, ignis veluti ex silice excutiatur. Hinc animal est
maxime febri obnoxium. Febrem vero nihil aliud esse, quam superantem totius corporis calorem
Medicorum omnium consensu manifestum est. Febri denique nomen ab igne Græcum *πυρετός* a
fervore Latinum est: quo morbo Leones toto vitæ tempore cruciari feruntur, eaque de causa Lucre-
tius *triste Leonum seminum* appellavit. Sane proverbium hinc emanavit, *ἐγέλασεν ὁ λέων*, quotiens
rarum aliquod hilaritatis exemplum intuemur. Thucydides id dictum est in Cylonio scelere subno-
tando, cum scilicet indoluisse demum Atheniensis populus, Cylonem per factiosissimas factiones
quietum Reip. statim inturbare, & quasi post diuturnam mœsticiam ad hilaritatem demum re-
spexisset, ut impetu in hominem facio, eum vel ad inviolabilis Deæ templum aufugientem persecuti
sunt plerique, distractumque inde magno totius civitatis gaudio trucidarint.

REMEDIIUM IN FEBREM NACTUS. CAP. X.

E O itaque incommodo vexantur Leones tametsi unus
Albertus negat esse eos febriculofos, cui in Germania
nato, alio atque educato, ubi totum fere vitæ spatium con-
sumpsit, utrum de Leone loquenti potior sit adhibenda fi-
des, quam Agyptiis inter Leones quodammodo genitis,
cumque ipsis totum vitæ tempus versatis, alii viderint.
Ego sane disciplinas eorum in huiusmodi re secutus com-
pertum esse dicam Leonem febri correptum, & vel si ad
furorem usque exarsuet, unius passionis Simiæ liberari.

D Quapropter Agyptii Sacerdotes si febricitantem homi-
nem & sibi met auxilia comparantem significare vel-
lent, Leonis Simiæ vescentis hieroglyphicum ponere so-
liti sunt: tanta enim indignatione Simiam tert Leo, ut nul-
lum animal avidius perdere desideret. Causa est anima-
lis petulantia, Leonem indignissimis modis exagitantis.
Nam simul ac vel arbore aliqua, vel ex alio tuto latentique loco nactus fuerit occasionem in Leo-
nem insilendi, pro magno habet negotio caudæ sese ejus applicare, natibusque affigere atque ita qui-
buscunque potest ludibriis Regi suo illudere, quod impatienter ferat Leo, impotenter admodum
in huiusmodi animal effera fit: quæ plenius in Cynocephali commentario discussimus. Sed ut mirari
desina-

g Plin. ibid.

Simia &
Calicum
in Leonem
petulantia.